

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Δικαστικές Διαδικασίες](#) > [Αστικές Υποθέσεις](#) > [Επίδοση Ή Κοινοποίηση Εγγράφων:](#)
[Επίσημη Διαβίβαση Νομικών Εγγράφων](#) > [Greece](#)

Επίδοση ή κοινοποίηση εγγράφων: επίσημη διαβίβαση νομικών εγγράφων

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Ελλάδα

1 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»; Γιατί υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες για την «επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων»;

Η «επίδοση ή κοινοποίηση εγγράφων» σημαίνει στην πράξη ότι, τα έγγραφα που αφορούν σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις πρέπει να επιδίδονται ή να κοινοποιούνται στους διαδίκους.

Η επίδοση ή κοινοποίηση εγγράφων, όπως ορίζεται στη νομοθεσία, πραγματοποιείται με την ενέργεια των αρμόδιων αρχών και προσώπων, μέσω της οποίας οι παραλήπτες αποκτούν πρόσβαση στο περιεχόμενο των εγγράφων που τους απευθύνονται. Τούτο είναι σημαντικό, διότι σε αδυναμία επίδοσης ή κοινοποίησης σε διάδικο, ο τελευταίος στερείται το δικαίωμα ακρόασης, γεγονός το οποίο συνεπάγεται την τυχόν άσκηση έκτακτου ένδικου βοηθήματος.

Ειδικοί κανόνες εφαρμόζονται στην επίδοση ή κοινοποίηση εγγράφων, καθώς αυτή συνιστά αναγκαία διαδικαστική πράξη της δίκης κατ' αντιμωλία, η οποία απορρέει από την αρχή του δικαιώματος ακρόασης των διαδίκων. Τούτο συνίσταται στην υποχρεωτική παροχή πρόσβασης των διαδίκων σε πληροφορίες για τον τόπο και τον χρόνο της διαδικασίας στο ακροατήριο και των επίδικων πραγματικών περιστατικών.

2 Ποιες πράξεις πρέπει να επιδίδονται ή να κοινοποιούνται επισήμως;

Έγγραφα τα οποία πρέπει να επιδίδονται ή κοινοποιούνται επισήμως είναι τα δικόγραφα της αγωγής, της ανακοπής ερημοδικίας και των προσθέτων λόγων αυτής, της έφεσης και των προσθέτων λόγων αυτής, της αναίρεσης και των προσθέτων λόγων αυτής, της αναψηλάφησης και των προσθέτων λόγων αυτής, της τριτανακοπής και των προσθέτων λόγων αυτής, της ανακοπής εναντίον εξώδικων και δικαστικών πράξεων, και των προσθέτων λόγων αυτής, της κύριας και πρόσθετης παρέμβασης, της ανακοίνωσης δίκης και της προσεπίκλησης, της αίτησης λήψης, ανάκλησης ή μεταρρύθμισης ασφαλιστικών μέτρων, της αίτησης χορήγησης προσωρινής διαταγής και της ανάκλησης αυτής, καθώς και του πρακτικού αναβολής σε περίπτωση ερημοδικίας του καθ' ου, της αίτησης παροχής έννομης προστασίας κατά την εκούσια δικαιοδοσία, καθώς και της ανάκλησης ή μεταρρύθμισης της απόφασης, της κλήσης προς συζήτηση ή λήψη ένορκης βεβαίωσης, καθώς και όλων των δικαστικών αποφάσεων (οριστικών και μη οριστικών).

3 Ποιος είναι υπεύθυνος για την επίδοση ή την κοινοποίηση πράξης;

Η επίδοση ή κοινοποίηση γίνεται με επιμέλεια του διαδίκου, ύστερα από έγγραφη παραγγελία που δίνεται, κάτω από το επιδιδόμενο έγγραφο, είτε από τον ίδιο ή τον πληρεξούσιό του, είτε, με αίτησή του από τον αρμόδιο δικαστή, και προκειμένου για πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρό τους (123 ΚΠολΔ). Η επίδοση ή κοινοποίηση γίνεται με δικαστικό επιμελητή διορισμένο από το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την

κατοικία ή τη διαμονή του όταν γίνεται η επίδοση, ο προς τον εκείνη απευθύνεται (122.1 ΚΠολΔ). Οι επιδόσεις ή κοινοποιήσεις που γίνονται με την επιμέλεια του δικαστηρίου, μπορούν να πραγματοποιηθούν και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της ελληνικής αστυνομίας ή της δασοφυλακής ή από το γραμματέα του δήμου (122.2,3 ΚΠολΔ). Εξάλλου, σε υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων, η γνωστοποίηση του τόπου και του χρόνου της συζήτησης γίνεται με επίδοση εγγράφου που εκδίδεται από τη γραμματεία του δικαστηρίου και στο οποίο αναγράφονται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα της συζήτησης ή με τηλεγραφική ή με τηλεφωνική πρόσκληση της γραμματείας του δικαστηρίου. Ο δικαστής μπορεί συγχρόνως με την επίδοση της κλήσης να διατάξει και την επίδοση αντιγράφου της αίτησης (686.4 ΚΠολΔ).

4 Εντοπισμός διευθύνσεων

4.1 Προσπαθεί η αρχή στην οποία απευθύνεται η αίτηση στο εν λόγω κράτος μέλος με δική της πρωτοβουλία να εντοπίσει τον παραλήπτη των πράξεων που πρέπει να επιδοθούν ή να κοινοποιηθούν, εάν η αναγραφόμενη διεύθυνση δεν είναι ορθή; Βλ. επίσης γνωστοποίηση βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων.

Στο μέτρο που μπορεί ναί.

4.2 Έχουν οι αλλοδαπές δικαστικές αρχές και/ή οι διάδικοι πρόσβαση σε μητρώα ή υπηρεσίες σε αυτό το κράτος μέλος που επιτρέπουν τη διαπίστωση της τρέχουσας διεύθυνσης ενός προσώπου; Εάν ναι, ποια μητρώα ή υπηρεσίες υπάρχουν και ποια διαδικασία ακολουθείται; Ποιο είναι το ύψος των καταβλητέων τελών, εφόσον προβλέπονται;

Όχι, δεν έχουν άμεση πρόσβαση.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι όλοι οι κάτοικοι της ελληνικής επικράτειας καταχωρούνται στη βάση του εκάστοτε Δήμου μέσω των αρμόδιων ληξιαρχείων. Παρά ταύτα, η ενιαία εθνική βάση που τηρείται περιλαμβάνει μόνο τους ενήλικες πολίτες, οι οποίοι είναι καταχωρημένοι με βάση την αστυνομική ταυτότητα/διαβατήριο, και επικαιροποιείται κατά περίπτωση από τους Δήμους του κράτους.

Η μόνη πρόσβαση που μπορεί να έχει ο πολίτης (διατίθεται ατελώς) είναι μέσω δημοσίων τηλεφωνικών καταλόγων.

Συγκροτείται και ολοκληρώνεται το Εθνικό Μητρώο Πολιτών, σύμφωνα με το οποίο θα δίδεται η δυνατότητα εντοπισμού.

4.3 Τι είδους συνδρομή για τον εντοπισμό διευθύνσεων από άλλα κράτη μέλη παρέχουν οι αρχές του εν λόγω κράτους μέλους βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων; Βλ. επίσης γνωστοποίηση βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων.

Η έρευνα για τον εντοπισμό διευθύνσεων πραγματοποιείται από την αρμόδια υπηρεσία παραλαβής με έγγραφο προς άλλες εθνικές υπηρεσίες.

5 Ποια είναι στην πράξη η συνήθης μέθοδος επίδοσης ή κοινοποίησης πράξης; Υπάρχουν εναλλακτικές μέθοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν (εκτός από την υποκατάστατη επίδοση ή κοινοποίηση που προβλέπεται κατωτέρω στο σημείο 7);

Η συνήθης μέθοδος επίδοσης ή κοινοποίησης συνίσταται στην παράδοση του εγγράφου στα χέρια του προσώπου προς το οποίο γίνεται (127.1 ΚΠολΔ), οπουδήποτε αυτό βρεθεί (124 ΚΠολΔ). Εντούτοις, εάν το προς το οποίο η επίδοση ή κοινοποίηση πρόσωπο έχει στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση κατοικία, κατάστημα ή γραφείο ή εργαστήριο, είτε μόνο του είτε με άλλον ή εργάζεται εκεί ως υπάλληλος, εργάτης ή υπηρέτης, η επίδοση σε άλλο μέρος δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεσή του (124.2 ΚΠολΔ). Σε σχέση με τυχόν εναλλακτικές μεθόδους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, με διατάγματα εκδιδόμενα με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης

δύναται να καθιερωθεί και η επίδοση με το ταχυδρομείο ή με τηλεγράφημα ή τηλέφωνο και παράλληλα να οριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται και θα αποδεικνύεται η επίδοση (122.4 ΚΠολΔ).

6 Επιτρέπεται η ηλεκτρονική επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων (επίδοση ή κοινοποίηση δικαστικών ή εξωδίκων πράξεων με μέσα εξ αποστάσεως ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ασφαλής εφαρμογή που βασίζεται στο διαδίκτυο, φαξ, SMS κλπ.) σε αστικές διαδικασίες; Εάν ναι, για ποιους τύπους διαδικασιών προβλέπεται η μέθοδος αυτή; Υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά τη διαθεσιμότητα/πρόσβαση σε αυτή τη μέθοδο επίδοσης ή κοινοποίησης πράξεων ανάλογα με το ποιος είναι ο παραλήπτης (επαγγελματίας του νομικού κλάδου, νομικό πρόσωπο, εταιρεία ή άλλος επιχειρηματικός φορέας κλπ.);

Ειδικά οι δικαστικές πράξεις είναι δυνατόν να επιδίδονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή.

Μια δικαστική πράξη που έχει επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από τον παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη, που θα φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή και θα ισχύει ως έκθεση επίδοσης (122.5 ΚΠολΔ).

122Α ΚΠολΔ

1. Επίδοση εγγράφου είναι δυνατόν να διενεργείται και με ηλεκτρονικά μέσα από πιστοποιημένο για τον σκοπό αυτόν δικαστικό επιμελητή, διορισμένο στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία ή τη διαμονή του ή την έδρα του, κατά τον χρόνο διενέργειας της επίδοσης, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς το οποίο αυτή απευθύνεται.

2. Τα δικόγραφα είναι δυνατόν να επιδίδονται, σύμφωνα με την παρ. 1, και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται συντελεσμένη, μόνο εφόσον επιστραφεί στον διενεργούντα την επίδοση δικαστικό επιμελητή, ηλεκτρονική απόδειξη παραλαβής του εγγράφου, η οποία φέρει εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια της περ. 20 του άρθρου 2 του ν. 4727/2020, του προσώπου προς το οποίο γίνεται η επίδοση. Επί ποινή ακυρότητας, η ηλεκτρονική απόδειξη περιέχεται στην έκθεση επίδοσης την οποία συντάσσει ο δικαστικός επιμελητής σύμφωνα με το άρθρο 139 ΚΠολΔ. Η επίδοση θεωρείται ανυπόστατη αν η ηλεκτρονική απόδειξη δεν περιέλθει στον διενεργούντα την επίδοση μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες από την αποστολή. Συνέπεια του ανυπόστατου της ηλεκτρονικής επίδοσης είναι η αυτοδίκαιη διενέργειά της με φυσικό τρόπο επίδοσης, όπως ορίζουν τα άρθρα 122 επ.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 4, φυσικό πρόσωπο ή, στην περίπτωση νομικού προσώπου, ο νόμιμος εκπρόσωπός αυτού, που επιθυμεί να αποστέλλει ή να λαμβάνει έγγραφα με ηλεκτρονικά μέσα υποχρεούται να δηλώσει μία μοναδική ηλεκτρονική διεύθυνση στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (Ε.Μ.Επ.) του άρθρου 17 του ν. 4704/2020 (Α' 133). Αν πρόκειται για κάτοικο εξωτερικού ή νομικό πρόσωπο με έδρα στην αλλοδαπή, η δήλωση υποβάλλεται στο ανωτέρω Μητρώο.

4. Η επίδοση με ηλεκτρονικά μέσα, όπως ορίζεται στις παρ. 1 έως 3, με παραλήπτη το Δημόσιο, πιστωτικό ίδρυμα, ίδρυμα πληρωμών, κατάσταση ηλεκτρονικού χρήματος ή ασφαλιστική εταιρεία διενεργείται στην εκάστοτε αρμόδια αποκεντρωμένη υπηρεσία ή κεντρικό υποκατάστημα της περιφέρειας, όπου κατά τον χρόνο επίδοσης, έχει την έδρα του, ο διενεργών την επίδοση δικαστικός επιμελητής. Σε περίπτωση μη ύπαρξης αρμόδιας αποκεντρωμένης υπηρεσίας ή κεντρικού υποκαταστήματος της περιφέρειας, η επίδοση διενεργείται στην κεντρική έδρα των φορέων του πρώτου εδάφιου. Για τον σκοπό αυτόν, οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων υποχρεούνται να δηλώνουν την ηλεκτρονική τους διεύθυνση στο Ε.Μ.Επ., όπως επίσης και το όνομα του αντιπροσώπου, εκπροσώπου ή υπαλλήλου που είναι εξουσιοδοτημένος να παραλαμβάνει ηλεκτρονικά το έγγραφο που επιδίδεται.

6. Αντικατάσταση ή κατάργηση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που έχει καταχωριστεί γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 4704/2020.

7. Η επίδοση στον αντίκλητο πληρεξούσιο δικηγόρο, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 143, μπορεί να γίνεται και στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που περιέχεται σε δικόγραφο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 119 ΚΠολΔ.

8. Στις περιπτώσεις ηλεκτρονικής επίδοσης οι δικονομικές προθεσμίες παρατείνονται κατά μία (1) ημέρα.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, εξειδικεύονται οι όροι δημιουργίας και λειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής για την επίδοση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα.

6.1 Ποιο είδος ηλεκτρονικής επίδοσης ή κοινοποίησης κατά την έννοια του άρθρου 19 παράγραφος 1 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων είναι διαθέσιμο στο εν λόγω κράτος μέλος όταν η επίδοση ή κοινοποίηση πρέπει να πραγματοποιηθεί απευθείας σε πρόσωπο το οποίο έχει γνωστή διεύθυνση επίδοσης ή κοινοποίησης σε άλλο κράτος μέλος;

Η Ελληνική Δημοκρατία επιφυλάσσεται να απαντήσει στο σχετικό ερώτημα εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του Καν. 2020/1784.

6.2 Έχει το εν λόγω κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων, καθορίσει πρόσθετες προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα δέχεται την ηλεκτρονική επίδοση ή κοινοποίηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 στοιχείο β) του εν λόγω κανονισμού; Βλ. επίσης γνωστοποίηση βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων.

Επισημαίνεται ότι η ως άνω δυνατότητα ηλεκτρονικής επίδοσης δικαστικών πράξεων εξαρτάται από την έκδοση προεδρικού διατάγματος που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται.

7 «Υποκατάστατη» επίδοση

7.1 Επιτρέπει η νομοθεσία του εν λόγω κράτους μέλους άλλες μεθόδους επίδοσης ή κοινοποίησης σε περιπτώσεις στις οποίες δεν κατέστη δυνατή η επίδοση ή κοινοποίηση των πράξεων στον παραλήπτη (π.χ. κοινοποίηση στη διεύθυνση κατοικίας, στο γραφείο δικαστικού επιμελητή, μέσω ταχυδρομείου ή με ανάρτηση δημόσιας ανακοίνωσης);

Αν ο παραλήπτης δεν βρίσκεται στην κατοικία του, το έγγραφο παραδίδεται σε έναν από τους συνοίκους του, που έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικό του (128.1 ΚΠολΔ).

Αν κανείς από όσους αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στην κατοικία

α) το έγγραφο πρέπει να κολληθεί στην πόρτα της κατοικίας μπροστά σε έναν μάρτυρα,

β) το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη θυροκόλληση, αντίγραφο του εγγράφου, που συντάσσεται ατελώς πρέπει να παραδοθεί στα χέρια του προϊστάμενου του αστυνομικού τμήματος ή του σταθμού της περιφέρειας της κατοικίας και αν λείπει ο προϊστάμενος, στον αξιωματικό ή υπαξιωματικό υπηρεσίας ή στον σκοπό του αστυνομικού καταστήματος. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η παράδοση βεβαιώνεται με απόδειξη που συντάσσεται ατελώς κάτω από την έκθεση της επίδοσης

γ) το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα εκείνος που ενήργησε την επίδοση του εγγράφου πρέπει να ταχυδρομήσει σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται η επίδοση έγγραφη ειδοποίησης στην οποία πρέπει να αναφέρεται το είδος του εγγράφου που επιδόθηκε, η διεύθυνση της κατοικίας, όπου έγινε η θυροκόλλησή του, η ημερομηνία της θυροκόλλησης, η αρχή στην οποία παραδόθηκε το αντίγραφο, καθώς και η ημερομηνία της παράδοσης. Το γεγονός ότι ταχυδρομήθηκε η ειδοποίηση βεβαιώνεται με απόδειξη, την οποία συντάσσει και υπογράφει ατελώς, κάτω από την επιδοτήρια έκθεση, εκείνος που ενεργεί την επίδοση. Η βεβαίωση πρέπει να

αναφέρει το ταχυδρομικό γραφείο με το οποίο έστειλε την ειδοποίηση, και τον υπάλληλο που την παρέλαβε, ο οποίος προσυπογράφει τη βεβαίωση (128.4ΚΠολΔ).

Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν βρίσκεται στο κατάστημα, το γραφείο ή το εργαστήριο, το έγγραφο παραδίδεται στα χέρια του διευθυντή του καταστήματος, του γραφείου ή του εργαστηρίου ή σε έναν από τους συνεταίρους, συνεργάτες, υπαλλήλους ή υπηρέτες, εφόσον έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του παραλήπτη της επίδοσης (129.1 ΚΠολΔ).

Αν κανένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στο κατάστημα, στο γραφείο ή στο εργαστήριο, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 128 παρ.4 ΚΠολΔ (129.2 ΚΠολΔ).

Αν ο παραλήπτης της επίδοσης ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 128 και 129 αρνηθούν να παραλάβουν το έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση επίδοσης ή αν δεν μπορούν να την υπογράψουν, το όργανο της επίδοσης επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, του γραφείου, του καταστήματος ή του εργαστηρίου ενώπιον ενός μάρτυρα (130.1 ΚΠολΔ).

Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν έχει κατοικία, γραφείο, κατάστημα ή εργαστήριο και είτε αρνείται να παραλάβει το έγγραφο, είτε δεν μπορεί ή αρνείται να υπογράψει την έκθεση της επίδοσης και η άρνηση του παραλήπτη ή η αδυναμία του βεβαιώνεται από ένα μάρτυρα που προσλαμβάνεται από το όργανο της επίδοσης για τον σκοπό αυτόν, η έκθεση παραδίδεται στα χέρια των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 128 παρ.4 εδαφ. β'. (130 παρ.2 ΚΠολΔ).

Αν ο παραλήπτης της επίδοσης νοσηλεύεται σε νοσοκομείο ή κρατείται σε φυλακή και δεν είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί του, σύμφωνα με βεβαίωση της διεύθυνσης του νοσοκομείου ή της φυλακής που σημειώνεται στην έκθεση της επίδοσης, η επίδοση μπορεί να γίνει στο διευθυντή του νοσοκομείου ή της φυλακής, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να παραδώσει το έγγραφο στα χέρια εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση. (131 ΚΠολΔ).

Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, αν απουσιάζει ή αρνείται να παραλάβει το έγγραφο ή αρνείται ή δεν μπορεί να υπογράψει την έκθεση, η επίδοση γίνεται στον πλοίαρχο του πλοίου, ή στον αναπληρωτή του και αν απουσιάζουν ή αρνούνται και αυτοί να το παραλάβουν, η επίδοση γίνεται στο λιμενάρχη, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση (132.1 ΚΠολΔ).

Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που δεν βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, η επίδοση γίνεται στην κατοικία του, σύμφωνα με το άρθρο 128 και αν δεν έχει κατοικία γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την επίδοση σε πρόσωπα άγνωστης διαμονής. Σε κάθε περίπτωση η επίδοση γίνεται και στα γραφεία του πλοιοκτήτη στην Ελλάδα ή, διαφορετικά, στα γραφεία του πράκτορα του πλοίου σε ελληνικό λιμάνι, εφόσον υπάρχουν (132.2 ΚΠολΔ).

Για πρόσωπα που ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες και βρίσκονται σε ενεργή υπηρεσία, αν δεν είναι δυνατή η επίδοση στους ίδιους ή στους συγγενείς ή υπηρέτες, που συνοικούν μαζί τους, γίνεται σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 128 καθώς και

α) για εκείνους που υπηρετούν γενικά στις ένοπλες δυνάμεις της ξηράς, στο διοικητή της μονάδας ή του καταστήματος ή της υπηρεσίας, όπου ανήκει ο παραλήπτης της επίδοσης. Αν είναι άγνωστη η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία, η επίδοση γίνεται στον αρχηγό του αντίστοιχου κλάδου,

β) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ναύτες του πολεμικού ναυτικού στον αρχηγό του γενικού επιτελείου ναυτικού,

γ) για αξιωματικούς υπαξιωματικούς και σμηνίτες της πολεμικής αεροπορίας στον αρχηγό του γενικού επιτελείου αεροπορίας,

δ) για αξιωματικούς και υπαξιωματικούς της αστυνομίας πόλεων, της χωροφυλακής και του λιμενικού σώματος καθώς και για αστυφύλακες, χωροφύλακες και λιμενοφύλακες, στον προϊστάμενο της υπηρεσίας τους,

ε) για εκείνους που ανήκουν στο προσωπικό των φάρων, των φανών και των σηματοφόρων, στον λιμενάρχη της περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους (133.1 ΚΠολΔ).

Αν το πρόσωπο στο οποίο γίνεται η επίδοση διαμένει ή έχει την έδρα του στο εξωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή σε αυτό που εξέδωσε την επιδιδόμενη απόφαση και για δίκες στο ειρηνοδικείο, στον εισαγγελέα του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το ειρηνοδικείο. Για έγγραφα που αφορούν την εκτέλεση, η επίδοση στον εισαγγελέα του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η εκτέλεση, και για εξώδικες πράξεις στον εισαγγελέα της τελευταίας, στο εξωτερικό κατοικίας ή γνωστής διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης και αν δεν υπάρχει κατοικία ή γνωστή διαμονή στο εξωτερικό η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών της πρωτεύουσας(132.1ΚΠολΔ). Ο εισαγγελέας, όταν παραλαμβάνει το έγγραφο οφείλει να το αποστείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον Υπουργό Εξωτερικών ο οποίος έχει την υποχρέωση να το διαβιβάσει σε εκείνο προς τον οποίο γίνεται η επίδοση (134.3ΚΠολΔ).

Αν είναι άγνωστος ο τόπος ή η ακριβής διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 134 και συγχρόνως δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, από τις οποίες η μία πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα και η άλλη στην έδρα του δικαστηρίου, διαφορετικά και η άλλη πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα, ύστερα από υπόδειξη του εισαγγελέα στον οποίο γίνεται η επίδοση, περίληψη του δικογράφου που κοινοποιήθηκε. Η περίληψη συντάσσεται και υπογράφεται από εκείνο που ενεργεί την επίδοση και πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο των διαδίκων, το είδος του δικογράφου που επιδόθηκε, το αίτημά του και, προκειμένου για απόφαση, το διατακτικό, το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή τον υπάλληλο που ενεργεί την εκτέλεση και, αν εκείνος προς τον οποίο γίνεται η επίδοση καλείται να εμφανιστεί ή να ενεργήσει ορισμένη πράξη, πρέπει να αναφέρεται ο τόπος και ο χρόνος εμφάνισης, καθώς και το είδος της πράξης (135.1 ΚΠολΔ). Τα ανωτέρω εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που το Υπουργείο Εξωτερικών βεβαιώσει ότι δεν είναι δυνατή η αποστολή του εγγράφου σε πρόσωπο που διαμένει ή εδρεύει στο εξωτερικό (135.3 ΚΠολΔ).

Αν τα γραφεία ή καταστήματα που αναφέρονται στα άρθρα 128 παράγραφος 4 στοιχ. β΄, 131, 132 και 133 είναι κλειστά ή οι αρχές ή τα πρόσωπα που αναφέρονται σε αυτά αρνούνται να παραλάβουν το επιδιδόμενο έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση της επίδοσης, όποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει σχετική έκθεση και παραδίδει το επιδιδόμενο έγγραφο στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο τόπος της επίδοσης, ο οποίος αποστέλλει το έγγραφο σε εκείνον που έχει αρνηθεί να το παραλάβει ή να υπογράψει την έκθεση.

7.2 Εάν χρησιμοποιούνται άλλες μέθοδοι, τότε θεωρείται ότι οι πράξεις έχουν επιδοθεί ή κοινοποιηθεί;

Σε περίπτωση που χρησιμοποιήθηκε η αναφερόμενη υπό τον αριθμό 7.1 μέθοδος επίδοσης σε νοσηλευόμενο σε νοσοκομείο, κρατούμενο σε φυλακή, ναυτικό, στρατιωτικό και πρόσωπο που διαμένει στο εξωτερικό, το επιδιδόμενο έγγραφο θεωρείται ότι επιδόθηκε μόλις παραδοθεί στις αναφερόμενες υπό τον ίδιο ως άνω αριθμό αρχές ή πρόσωπα, ανεξαρτήτως από το χρόνο αποστολής και παραλαβής του (136.1 ΚΠολΔ).

Σε περίπτωση που χρησιμοποιήθηκε η αναφερόμενη υπό την αριθμό 7.1 μέθοδος επίδοσης σε πρόσωπο που δεν βρέθηκε στην κατοικία του, όπου επίσης δεν βρέθηκε συνοικίων μαζί του ενήλικος συγγενής, το προς επίδοση έγγραφο θεωρείται ότι επιδόθηκε με τη θυροκόλλησή του στην πόρτα της κατοικίας του παραλήπτη, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι τηρήθηκαν και όσα λοιπά αναφέρονται υπό τον αριθμό 7.1 σε σχέση με την εν λόγω μέθοδο επίδοσης (δηλ. παράδοση του επιδιδόμενου εγγράφου στα χέρια του προϊστάμενου του αστυνομικού τμήματος και ταχυδρόμηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης).

7.3 Αν μια άλλη μέθοδος επίδοσης ή κοινοποίησης συνίσταται στην κατάθεση των πράξεων σε συγκεκριμένο τόπο (π.χ. σε ταχυδρομικό γραφείο) πώς ενημερώνεται ο παραλήπτης για την εν λόγω κατάθεση;

Η Ελλάς ουδέποτε θέσπισε ως μέθοδο εναλλακτικής (έμμεσης) επίδοσης την κατάθεση των πράξεων σε ταχυδρομικό γραφείο. Όπως αναφέρεται υπό τον αριθμό 7.1, σε περίπτωση που χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος επίδοσης σε πρόσωπο που δεν βρέθηκε στην κατοικία του, όπου επίσης δεν βρέθηκε συνοικίων μαζί του ενήλικος συγγενής, μετά τη θυροκόλληση του επιδιδόμενου εγγράφου στην πόρτα της κατοικίας του παραλήπτη και την παράδοση αντιγράφου του στον προϊστάμενο του αστυνομικού τμήματος, ταχυδρομείται στον παραλήπτη έγγραφη ειδοποίηση, στην οποία αναγράφεται το είδος του εγγράφου που επιδόθηκε, η διεύθυνση της κατοικίας όπου έγινε η θυροκόλληση, η ημερομηνία της θυροκόλλησης, η αρχή στην οποία παραδόθηκε το έγγραφο, καθώς και η ημερομηνία της παράδοσής του.

7.4 Ποιες είναι οι συνέπειες, εάν ο παραλήπτης αρνείται να δεχθεί την επίδοση ή την κοινοποίηση των πράξεων; Οι πράξεις λογίζονται ως επιδοθείσες ή κοινοποιηθείσες, αν η άρνηση δεν ήταν νόμιμη;

Όπως αναφέρεται υπό τον αριθμό 7.1, αν ο παραλήπτης αρνηθεί να παραλάβει το επιδιδόμενο έγγραφο ή να υπογράψει την έκθεση επίδοσης, το όργανο της επίδοσης επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, του γραφείου, του καταστήματος ή του εργαστηρίου του ενώπιον ενός μάρτυρα. Με τη θυροκόλληση αυτή θεωρείται ότι έλαβε χώρα η επίδοση του εγγράφου.

8 Επίδοση ή κοινοποίηση ταχυδρομικώς από το εξωτερικό (άρθρο 18 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων)

8.1 Εάν η ταχυδρομική υπηρεσία παραδίδει πράξη που έχει αποσταλεί από το εξωτερικό σε παραλήπτη σε αυτό το κράτος μέλος, σε περίπτωση όπου απαιτείται απόδειξη παραλαβής (άρθρο 18 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων), παραδίδει η ταχυδρομική υπηρεσία την πράξη μόνο στον παραλήπτη αυτοπροσώπως ή μπορεί επίσης, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες ταχυδρομικής παράδοσης, να παραδώσει την πράξη και σε άλλο πρόσωπο στην ίδια διεύθυνση;

Στην περίπτωση αυτή, η ταχυδρομική υπηρεσία παραδίδει το έγγραφο αποκλειστικά και μόνο στον παραλήπτη αυτοπροσώπως.

8.2 Σύμφωνα με τους κανόνες ταχυδρομικής παράδοσης σε αυτό το κράτος μέλος, πώς μπορεί να πραγματοποιηθεί η επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων από το εξωτερικό, βάσει του άρθρου 18 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων, εάν ούτε ο παραλήπτης ούτε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή (εάν επιτρέπεται βάσει των εθνικών κανόνων ταχυδρομικής παράδοσης — βλ. παραπάνω) δεν βρίσκεται στη διεύθυνση όπου πρέπει να γίνει η παράδοση;

Στην περίπτωση αυτή, η ταχυδρομική υπηρεσία ενημερώνει εγγράφως τον απουσιάζοντα παραλήπτη περί του ότι το επιδιδόμενο έγγραφο θα παραμείνει σε εκείνη για ορισμένο χρονικό διάστημα, εντός του οποίου δύναται να αναζητηθεί.

8.3 Προβλέπει το ταχυδρομικό κατάστημα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για την παραλαβή των πράξεων πριν τις επιστρέψει στον αποστολέα ως ανεπίδοτες; Εάν ναι, πώς ενημερώνεται ο παραλήπτης ότι υπάρχει αλληλογραφία για αυτόν προς παραλαβή από το ταχυδρομικό κατάστημα;

Βλ. τα αναφερόμενα υπό τον αριθμό 8.2.

9 Υπάρχει έγγραφο απόδειξη της επίδοσης ή κοινοποίησης της πράξης;

Όποιος ενεργεί την επίδοση, συντάσσει έκθεση, η οποία πρέπει να περιέχει την παραγγελία για επίδοση, β) σαφή καθορισμό του εγγράφου που επιδόθηκε και των προσώπων που αφορά, γ) μνεία της ημέρας και της ώρας της επίδοσης, δ) μνεία του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και τον τρόπο που επιδόθηκε σε περίπτωση απουσίας ή άρνησης του παραλήπτη ή των προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 128 ως 135 και 138.(139.1 ΚΠολΔ).

Η έκθεση υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση, καθώς και από εκείνον που παραλαμβάνει το έγγραφο και σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του, υπογράφεται και από το μάρτυρα που είχε προσληφθεί για τον σκοπό αυτόν (139.2 ΚΠολΔ).

Όποιος ενεργεί την επίδοση σημειώνει επάνω στο επιδιδόμενο έγγραφο την ημέρα και την ώρα της επίδοσης και υπογράφει. Η σημείωση αυτή αποτελεί απόδειξη υπέρ εκείνου προς τον οποίο έγινε η επίδοση. Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην έκθεση της επίδοσης και στη σημείωση, υπερισχύει η έκθεση.(139.3 ΚΠολΔ).

Η έκθεση του άρθρου 139 συντάσσεται σε δύο πρωτότυπα, από τα οποία το ένα παραδίδεται σε εκείνον που είχε δώσει την παραγγελία της επίδοσης, ενώ το άλλο, ατελώς, φυλάγεται από το όργανο της επίδοσης. Για την επίδοση γίνεται περιληπτική σημείωση σε ειδικό βιβλίο που τηρεί το όργανο της επίδοσης(140.1 ΚΠολΔ).

Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει να δίνει αντίγραφα από τα πρωτότυπα που έχει στο αρχείο του, ύστερα από αίτησή τους, σε όποιον είχε δώσει την παραγγελία για επίδοση και σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται και σε καθέναν που έχει έννομο συμφέρον, αν ο πρόεδρος πρωτοδικών της περιφέρειας όπου έγινε η επίδοση, το εγκρίνει με σημείωσή του επάνω στην αίτηση (140.2 ΚΠολΔ).

10 Τι συμβαίνει αν για κάποιον λόγο ο παραλήπτης δεν παραλάβει την πράξη ή η επίδοση ή κοινοποίηση γίνει κατά παράβαση του νόμου (π.χ. η επίδοση ή η κοινοποίηση έγινε προς κάποιον τρίτο); Μπορεί η επίδοση ή η κοινοποίηση της πράξης να είναι παρά ταύτα έγκυρη (π.χ. μπορεί να θεραπευθεί παράβαση των διατάξεων του νόμου) ή πρέπει να επιχειρηθεί νέα επίδοση ή κοινοποίηση;

Αν κάποιος διάδικος δεν μπόρεσε να τηρήσει κάποια προθεσμία εξαιτίας ανώτερης βίας ή δόλου του αντιδίκου του (όπως είναι και η άκυρη επίδοση από το δικαστικό επιμελητή ή η από πρόθεση του προσώπου που παρέλαβε το έγγραφο παράλειψη ειδοποίησής του διαδίκου) έχει δικαίωμα να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση (152.1 ΚΠολΔ) μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την ημέρα της άρσης του εμποδίου που συνιστούσε την ανώτερη βία ή της γνώσης του δόλου (153 ΚΠολΔ).

Εκείνος που δικάστηκε ερήμην, αν δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, έχει δικαίωμα ανακοπής κατά της απόφαση που εκδόθηκε, αν διαμένει στην Ελλάδα μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε ημερών από την επίδοση της απόφασης, αν έχει άγνωστη διαμονή ή διαμένει στο εξωτερικό μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την τελευταία δημοσίευση της κατά το άρθρο 135 παρ.1 της περίληψης της έκθεσης για την επίδοση της απόφασης (501,503.1,2 ΚΠολΔ).

Αν ο διάδικος κλήτευσε στη δίκη τον αντίδικό του ως άγνωστης διαμονής, αν και γνώριζε τη διαμονή του, ο τελευταίος, εφόσον νικήθηκε ολικά ή εν μέρει στη δίκη, έχει δικαίωμα αναψηλάφησης κατά της απόφασης που εκδόθηκε, αν διαμένει στην Ελλάδα μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών και αν έχει άγνωστη διαμονή ή διαμένει στο εξωτερικό μέσα σε προθεσμία εκατόν είκοσι ημερών από την επίδοση της προσβαλλόμενης απόφασης και αν η απόφαση δεν επιδόθηκε, μέσα σε προθεσμία τριών ετών από τη δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης, εφόσον είναι τελεσίδικη ή ανέκκλητη, αλλιώς από την ημέρα που έγινε τελεσίδικη (538,544 αρ.9, 545.1,2,3,5 ΚΠολΔ).

11 Εάν ο παραλήπτης αρνηθεί να παραλάβει πράξη με βάση τη γλώσσα σύνταξής της (άρθρο 12 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων) και το δικαστήριο ή η αρχή που έχει επιληφθεί της ένδικης διαδικασίας αποφανθεί ότι η άρνηση αυτή δεν ήταν δικαιολογημένη, υφίσταται ειδικό ένδικο μέσο για την προσβολή της εν λόγω απόφασης;

Βλ. τα αναφερόμενα υπό τον αριθμό 10 παρ. 2 σε περίπτωση ερημοδικίας. Αν ο παραλήπτης παρασταθεί (για να υποστηρίξει το λόγο άρνησης), αποκλείεται η άσκηση ανακοπής ερημοδικίας. Επιτρέπεται ωστόσο η άσκηση έφεσης.

12 Πρέπει να πληρώσω για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξης και, αν ναι, πόσο; Υπάρχει διαφορά όταν η πράξη πρέπει να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και όταν η αίτηση επίδοσης ή κοινοποίησης

προέρχεται από άλλο κράτος μέλος; Βλ. επίσης γνωστοποίηση βάσει του άρθρου 15 του κανονισμού για την επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων, σχετικά με την επίδοση ή κοινοποίηση πράξης από άλλο κράτος μέλος.

Τα έξοδα της επίδοσης προκαταβάλλονται από εκείνον με παραγγελία του οποίου γίνεται η επίδοση (173.1,3ΚΠολΔ).

Ο διάδικος που νικήθηκε στη δίκη καταδικάζεται να πληρώσει και τα έξοδα αυτά (176,189.1ΚΠολΔ). Το ύψος τους είναι ανάλογο με τον τόπο της επίδοσης και το είδος της επίδοσης. Το ελάχιστο όριο των εξόδων επίδοσης ανέρχεται σε 35 ευρώ αν η επίδοση πρόκειται να γίνει σε πρόσωπο που κατοικεί ή διαμένει στην έδρα του δικαστικού επιμελητή.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 25/01/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα